

بسمه تعالیٰ

معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شایستگی

نقشه خوانی، نقشه کشی و تعیین چیدمان
سیستم های تبرید و تهويه مطبوع سرمایشی

گروه شغلی تأسیسات

کد ملی آموزش شایستگی

۷۱۲۷-۰۹-۰۱۷-۱

تاریخ تدوین استاندارد : ۹۳/۳/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته تأسیسات:

- علی موسوی؛

- دبیر شورای برنامه ریزی درسی و مدیر کل دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
- ارزنگ بهادری؛
- مدیر گروه های برنامه ریزی درسی کشاورزی و معاون دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور
- رامک فرح آبادی؛
- مدیر گروه های برنامه ریزی درسی صنعت و معاون دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

- محمدعلی صباحی؛ MohammadAli.Sabbaghi@gmail.com

- مدرس دانشگاه و مری تأسیسات اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان یزد
- طراح و ناظر تأسیسات

- وجیدرضا علیشاھی؛ Valishahi@yahoo.com

- مری تأسیسات اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان یزد
- طراح و ناظر تأسیسات

- موسی جامی؛ mehrdadjam_۵۹@yahoo.com

- مری تأسیسات اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان تهران

- احسان ابوالحسنی؛ ehsan.۵۱@yahoo.com

- مری تهويه مطبوع، تبريد و تأسیسات اداره کل آموزش فنی و حرفه ای اصفهان
- محمد مختاری نهال؛

- مدرس دانشگاه و مدیر گروه تأسیسات دفتر طرح و برنامه های درسی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شایستگی :

- سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور؛ دفتر طرح و برنامه های درسی
- اتحادیه صنف صنایع برودتی و تهويه مطبوع تهران

فرآيند اصلاح و بازنگري :

-

-

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی :

تهران - خیابان آزادی، خیابان خوش شمالي، نبش نصرت، ساختمان شماره ۲، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور،
شماره ۹۷

تلفن: ۶۶۵۶۹۹۰۰ دورنگار: ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونيکي : Barnamehdarci@yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شایستگی

«نقشه خوانی، نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی»

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبه	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	سیدعلی اصغر خوب خصلت	لیسانس فوق لیسانس	تأسیسات حرارتی و برودتی مهندسی محیط زیست	- عضو هیأت مدیره اتحادیه صنف صنایع برودتی و تهویه مطبوع تهران - مری سازمان و مدرس دانشگاه	۳۳ سال	تلفن ثابت: ۰۲۱-۶۴۹۷۱ تلفن همراه: ایمیل: Khoobkheslat@yahoo.co.uk آدرس: تهران- خیابان آزادی- بلوار استاد معین- دستغیب غربی- پلاک ۴۶۹ و ۴۷۱
۲	عبدالحکیم کر	لیسانس	mekanik- طراحی جامدات	- مری سازمان	۲۵ سال	تلفن ثابت: ۰۲۱-۳۳۸۶۸۰۰۷-۸ تلفن همراه: ایمیل: Kor_۲۰۱۱@yahoo.com آدرس: تهران- سه راه افسریه- بزرگراه امام رضا (ع)- میدان آقا نور- شهرک مشیریه- جنب سازمان آب- مرکز شماره ۹ فنی و حرفه ای (مرکز مشیریه)- کارگاه مکانیک صنایع
۳	امیر کیومرثی اسکویی	دکترا	بیومکانیک	- مشاور کارخانه فولاد تهران و شرکت تولید بخشال های فروشگاهی - مدرس دانشگاه	۸ سال	تلفن ثابت: ۰۲۱-۶۶۱۶۵۵۷۰ تلفن همراه: ایمیل: Kiumarsi@mech.sharif.edu آدرس : تهران- خیابان آزادی- دانشگاه صنعتی شریف- دانشکده مهندسی مکانیک- آزمایشگاه مکانیک سیالات
۴	محمد مختاری نهال	فوق لیسانس	فیزیک	- مدیر گروه تأسیسات دفتر طرح و برنامه های درسی - مدرس دانشگاه	۱۲ سال	تلفن ثابت : ۰۲۱-۶۶۵۶۹۹۰۰ تلفن همراه : ایمیل : Mokhtarinahal@gmail.com آدرس : میدان توحید تقاطع نصرت غربی و خوش شمالی- پلاک ۹۷- ساختمان دوم سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفا در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماكت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعريف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاویت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفة‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مریبیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مریبیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (رباضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظاتی است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی^۱ :

نقشه خوانی، نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهويه مطبوع سرمایشي

شرح استاندارد آموزش شایستگی :

استاندارد آموزشی «نقشه خوانی، نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهويه مطبوع سرمایشي»، یکی از شایستگی های تشکیل دهنده مشاغل «تعمیرکار و نگهدار سیستم های برودتی» و «تعمیرکار و نگهدار سیستم های تهويه مطبوع سرمایشي» از شاخه سرمایش و گرمایش رشته تأسیسات در حوزه صنعت می باشد که از عهده کارهای ۱. تعیین انواع طرح و نقشه سیستم های تبرید و تهويه مطبوع سرمایشي و کاربرد آن ها، ۲. بکاربردن نمادها و اختصارات متداول،^۳ موقعیت یابی و تعیین ویژگی ها در پلان سایت،^۴ تعیین و قرار دادن ویژگی ها در نقشه ها،^۵ ایجاد طرح ها و نقشه های ساده سیستم های تبرید و تهويه مطبوع سرمایشي و ع ایجاد جداول و مشخصات فنی نقشه سیستم های تبرید و تهويه مطبوع سرمایشي برمی آید. این شایستگی با سایر بخش های مشاغل «تعمیرکار و نگهدار سیستم های تبرید و تهويه مطبوع سرمایشي» در ارتباط می باشد.

ویژگی های کارآموز ورودی :

حداقل میزان تحصیلات : دیپلم

حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامتی کامل جسمی و ذهنی

مهارت های پیش نیاز :

- دیپلم حرفه ای تأسیسات خانگی و تجاری؛ بدون پیش نیاز
- دیپلم تعمیر چیلر تراکمی؛ بدون پیش نیاز
- دیپلم تأسیسات حرارتی و برودتی؛ بدون پیش نیاز
- دیپلم دستگاه های سردکننده؛ بدون پیش نیاز
- سایر دیپلم ها؛ دارا بودن یکی از مجموعه گواهینامه های ذیل «لوله کش و نصب دستگاه های حرارتی و برودتی درجه ۱»
- {«تعمیر کار چیلر جذبی» یا «تعمیرکار چیلر تراکمی»} و «نصب و تعمیر کولرهای گازی پنجره ای و اسپلیت»
- «لوله کش و نصب تأسیسات تهويه مطبوع ساختمان» و «تعمیرکار دستگاه های سردکننده خانگی و تجاری»
- «لوله کش و نصب تأسیسات تهويه مطبوع ساختمان»، «نصب و راه انداز سیستم های تبرید تراکمی» و «نصب و راه انداز سیستم های تبرید جذبی»

طول دوره آموزش :

طول دوره آموزش	:	۶ ساعت
زمان آموزش نظری	:	۲۰ ساعت
زمان آموزش عملی	:	۴۰ ساعت
زمان کارورزی	:	۰ ساعت
زمان پروژه	:	۰ ساعت

بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)

- کتبی :٪ ۲۵

- عملی :٪ ۶۵

- اخلاق حرفه ای :٪ ۱۰

صلاحیت های حرفه ای موبیان :

- لیسانس مکانیک (سیالات یا طراحی جامدات) یا تأسیسات یا عمران یا نقشه کشی با حداقل ۲ سال سابقه کار مرتبط
- فوق لیسانس مکانیک (تبديل انرژی) یا عمران یا نقشه کشی با حداقل ۱ سال سابقه کار مرتبط

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

- «نقشه خوانی و نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبريد و تهویه مطبوع سرمایشی» یک وظیفه مستقل از مشاغل «تعمیرکار و نگهدار سیستم های برودتی» و «تعمیرکار و نگهدار سیستم های تهویه مطبوع سرمایشی» است که نقشه خوانی و نقشه کشی و تعیین چیدمان بخش تبريد و تهویه مطبوع سرمایشی از تأسیسات گرمایشی را برای ایجاد شرایط سیستمی و محیطی قبل از تهیه طرح و نقشه و سپس ایجاد انواع نقشه های شبکه- لوله و چیدمان سیستم برعهده دارد.

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

- Read and interpret Drawing, Lay out in Refrigeration & Air Conditioning (Cooling) Systems

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد:

- تکنسین تأسیسات سرمایشی و گرمایشی

○ تعمیرکار و نگهدار سیستم های تهویه مطبوع (حرارت مرکزی)

○ تعمیرکار و نگهدار سیستم های برودتی

○ تعمیرکار و نگهدار سیستم های تهویه مطبوع سرمایشی

○ طراح، محاسب و مجری سیستم های تهویه مطبوع (حرارت مرکزی)

○ طراح، محاسب و مجری سیستم های تبريد و تهویه مطبوع سرمایشی

○ سرپرست و راهبر پژوهه های سیستم های سرمایشی و گرمایشی

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

..... طبق سند و مرجع

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب

..... طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت

..... طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

«نقشه خوانی، نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی»

- برگه تحلیل شایستگی

عنصر شایستگی	معیارهای عملکرد
۱- تعیین انواع طرح و نقشه سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی و کاربرد آن ها	۱-۱- تعیین شرایط ایجاد انواع نقشه و ویژگی های آن منطبق بر استانداردهای نظام مهندسی ۱-۲- رعایت الزامات ایمنی و بهداشت حرفه ای در سایت ۱-۳- تعیین هدف و مزیت انواع نقشه ۱-۴- تعیین زمینه های نقشه ها ۱-۵- تعیین نقشه کلی توسط ایجاد ارتباط بین زمینه های مختلف در نقشه ها
۲- بکاربردن نمادها و اختصارات متداول	۲-۱- تعیین، درک و بکاربردن نمادها و اختصارات متداول نقشه ها ۲-۲- تعیین، درک و بکاربردن جملات و اصطلاحات متداول ساختمان و ساخت و ساز در نقشه ها
۳- موقعیت یابی و تعیین ویژگی ها در پلان سایت	۳-۱- تعیین سایت ساختمان با توجه به نقشه های موقعیت ۳-۲- تعیین جهت واقعی شمال و موقعیت با توجه به جزئیات پلان سایت ۳-۳- تعیین ویژگی های پلان سایت
۴- تعیین و قرار دادن ویژگی ها در نقشه ها	۴-۱- تعیین ویژگی های کلیدی پلان ها، ارتفاع ها (سطح) و مقاطع ۴-۲- تعیین اصلاحات درخواستی بر روی نقشه با توجه به پلان های استاندارد
۵- ایجاد طرح ها و نقشه های ساده سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی	۵-۱- بازرسی از محوطه و اندازه گیری ها و ثبت لازم ۵-۲- ایجاد توازن و هم خوانی زمینه های مختلف نقشه ها منطبق با استانداردها ۵-۳- انتخاب چشم اندازهای مناسب و ایجاد طرح ها و نقشه های ساده با استفاده از کنوانسیون های طراحی استاندارد ۵-۴- ایجاد نقشه های مقاطع از عناصر سازه ای با استفاده از کنوانسیون های طراحی استاندارد ۵-۵- مشخص کردن کیفیت شبکه- لوله در نقشه های ساده
۶- ایجاد جداول و مشخصات فنی نقشه سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی	۶-۱- ثبت اطلاعات ضروری در نقشه کشی با نمادها و اختصارات مطابق با کنوانسیون های طراحی استاندارد ۶-۲- علامت گذاری، تعیین تاریخ و مشخصات فنی نقشه ها مطابق با شیوه های اجرایی و کیفیت سازمانی ۶-۳- تعیین مشخصات فنی مواد مصرفی شبکه- لوله

استاندارد آموزش شایستگی
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	نظری	عملی	جمع	
	۲۰	۴۰	۶۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، اینمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			نقشه خوانی ، نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی
تجهیزات:				دانش :
- انواع نقشه های مسکونی و تجاری رایانه با متعلقات آن			۱	- مباحث استانداردها و مقررات مربوط به سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی
- دیتا پرۆژکتور با متعلقات وایت برد			۳	- انواع نقشه ها و پرسپکتیوهای نقشه در تأسیسات تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی
- میز نقشه کشی			۱	- ترسیم کنوانسیون ها و ترکیبات از قبیل جهت، مقیاس، حد فاصل خطوط و اختصارات
- دوربین دیجیتال			۱	- الزامات اینمنی و بهداشت حرفه ای
- دوربین های مخصوص			۱	- تکنیک های نقشه کشی و طراحی
- کاتالوگ ها			۱	- تجهیزات نقشه کشی و طراحی
- مقررات ساختمان و شهرسازی			۱	- انواع سیستم های تهویه مطبوع سرمایشی، چیلر، انواع کولر گازی و سردکننده ها
- قوانین و مقررات نظام مهندسی			۶	- کارکرد سیکل تبرید
- کتاب جداول تأسیسات				- نحوه قرار گیری و چیدمان قطعات و تجهیزات مکانیکی در سیستم های سرمایشی
- نرم افزار اتوکد			۳	
- لباس و تجهیزات حفاظت فردی				
- کپسول آتش نشانی			۳	
- جعبه کمک های اولیه				
ابزار:				مهارت :
- ابزارهای اندازه گیری ابعاد		۸		- بررسی و تشخیص انواع تجهیزات تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی و کارکرد آن
- خط کش				- تعیین چیدمان انواع سیستم های تهویه مطبوع سرمایشی با کارکرد یونیت های هوایی و آبی
- اشل	۱۵			- خواندن و تفسیر اسناد از قبیل خلاصه وضعیت طرح، طرح ها، نقشه ها و پلان های تأسیسات تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی
- ماشین حساب				- طراحی خلاق، نقشه کشی و طراحی
- گونیا				- انجام اندازه گیری ها و محاسبات مربوطه
- متر فلنری	۶			- خواندن، تفسیر و بکار بردن استانداردها و مباحث مربوطه
- انواع شابلون تأسیساتی				
مواد مصرفی:				
- قلم و کاغذ (مخصوص نقشه کشی)		۳		نگرش :
- لوازم التحریر		۵		- انجام دقیق نقشه خوانی، نقشه کشی و محاسبات
- ماژیک وایت برد		۳		- انجام مطالعات روزمره در خصوص طرح ها و تجهیزات جدید تأسیسات
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت الزامات اینمنی و بهداشت حرفه ای حین انجام کار با استفاده لباس کار و تجهیزات اینمنی فردی
				توجهات زیست محیطی :
				-

- برگه استاندارد تجهیزات

«نقشه خوانی و نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی»

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	أنواع نقشه های مسکونی و تجاري	مرتبط با موضوع	۵ سری	
۲	ريانه با متعلقات آن	استاندارد	۶ دستگاه	
۳	ديتا پروژكتور با متعلقات	استاندارد	۱ دستگاه	
۴	وايت برد	استاندارد	۱ عدد	
۵	ميزة نقشه کشی	استاندارد	۵ عدد	
۶	دوربين ديجيتال	معمولی	۲ عدد	
۷	دوربين های مخصوص	استاندارد	۲ عدد	
۸	کاتالوگ ها	مرتبط با موضوع	۱۰ سری	
۹	مقررات ساختمان و شهرسازی	آخرین ویرایش	۲ سری	
۱۰	قوانين و مقررات نظام مهندسی	آخرین ویرایش	۲ سری	
۱۱	كتاب جداول تأسیسات	آخرین ویرایش	۲ جلد	
۱۲	نرم افزار انوکد	ویرایش متداول	۵ سری	
۱۳	لباس و تجهیزات حفاظت فردی	استاندارد	۱۵ سری	
۱۴	کپسول آتش نشانی	CO ₂	۱ عدد	
۱۵	کپسول آتش نشانی	پودر و گاز	۱ عدد	
۱۶	جبهه کمک های اولیه	استاندارد	۱ عدد	

- برگه استاندارد مواد «نقشه خوانی و نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی»

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	قلم و کاغذ (مخصوص نقشه کشی)	استاندارد	۱۶ سری	
۲	لوازم التحرير و کاغذ	استاندارد	۱۵ سری	
۳	ماژیک وايت برد	در ۴ رنگ	۲ سری	

- برگه استاندارد ابزار «نقشه خوانی و نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی»

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	ابزارهای اندازه گیری ابعاد	استاندارد	۱ سری	
۲	اشرل	معمولی	۳ سری	
۳	ماشین حساب	معمولی	۱ سری	
۴	گونیا	معمولی	۱ سری	
۵	متر فلزی	۵ متری	۳ سری	
۶	أنواع شابلون تأسیساتی	استاندارد	۱ سری	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .
- مواد به ازاء یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .
- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

«نقشه خوانی، نقشه کشی و تعیین چیدمان سیستم های تبرید و تهویه مطبوع سرمایشی»

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	متوجه	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	نقشه کشی تأسیسات	لیلاز مهرآبادی و امیر آقازاده هریس		۱۳۹۰		نوآور
۲	مرجع کامل تأسیسات	مهندس داریوش هادی زاده		۱۳۹۰		برگا
۳	سیستم های سرمایشی	محمد پیروزمند				

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزو	سال نشر	مؤلف / مولفین	متوجه / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	Newnes Introduction To AutoCAD ۲۰۱۱ ۲D And ۳D Design Fundamentals of HVAC Systems	Aug ۲۰۱۰	Robert McDowall			Elsevier Science	ISBN: ۰۸۰۹۶۵۷۵X
۲							ISBN: ۰۱۲۳۷۲۴۹۷X